

Til Sundheds- og Omsorgsudvalget

30. maj 2018

Bilag 3. Sundheds- og Omsorgsforvaltningens svar på Ældrerådets spørgsmål i høringssvar af 7. maj 2018 vedrørende beretning 2017 om magtanvendelse og andre indgreb i voksnes selvbestemmelse.

Sagsnr.
2018-0088166

Dokumentnr.
2018-0088166-11

Sagsbehandler
Miriam Wilmont

Forvaltningen gav den 30. maj 2018 et oplæg på Ældrerådets møde og besvarede generelt spørgsmål angående magtanvendelse, herunder svar på de tre spørgsmål som Ældrerådet stillede i sit høringssvar af 7. maj 2018 om beretning 2017 om magtanvendelse og andre indgreb i voksnes selvbestemmelse, og som refereres nedenfor til Sundheds- og Omsorgsudvalgets orientering:

- 1. Ældrerådet har noteret sig, at der for så vidt angår lokalområdet Bispebjerg/Nørrebro er sket en markant stigning i antallet af de registrerede magtanvendelser, der vedrører personlig hygiejne. Rådet skal derfor forespørge, hvad der ligger bag denne markante stigning og hvordan man arbejder med de problemstillinger, der måtte være forbundet med, herunder om der for eksempel er mangel på socialpædagogisk personale, særlige problematikker i weekender m.m.*

Ad 1) Forvaltningen har ikke kendskab til, at der på lokalområde Nørrebro/Bispebjerg skulle være særlige problematikker i weekender eller mangel på socialpædagogisk personale.

Det kan være en kompleks opgave at yde den nødvendige omsorg og pleje til borgere med en varig nedsat psykisk funktionsevne, som modsætter sig plejen. For, at borgeren i sådan situation ikke skal lide nød, kan personalet have pligt til at indskrænke borgerens selvbestemmelse, og anvende magt, hvis den nødvendige pleje ikke kan opnås ad socialpædagogisk vej, og dermed frivilligt. Kun således kan kommunen undgå, at borgeren ikke udsættes for omsorgssvigt fra personalets side.

Magtanvendelse, som følge af omsorgspligten, skal følge servicelovens regelsæt på området for at være et lovligt indgreb i selvbestemmelsesretten. Som det fremgår af tabellen over registrerede magtanvendelser i 2017 var der på Nørrebro/Bispebjerg i 2017 278 indgreb i form af udførelse af personlig hygiejne. Samtlige indberetninger er af kontrol- myndigheden blevet vurderet til at være lovlig magtanvendelse, og derfor er de 278 udførte indgreb i den personlige hygiejne været et led i at overholde omsorgspligten således, at de pågældende borgere ikke led omsorgssvigt.

Juridisk Afdeling

Sjællandsgade 40, Bygning G, 1. sal
2200 København N

EAN nummer
5798009291004

Ligeledes, kan det oplyses, at der i 2017 på Nørrebro/Bispebjerg var 8 borgere, som havde så komplekse problemstillinger, at det var absolut nødvendigt (for at opfylde omsorgspligten) at udføre magtanvendelse mere end 10 overfor de pågældende, hvilket afspejler sig i antallet af personlig hygiejne det pågældende år på Nørrebro/Bispebjerg.

Magtanvendelse og andre indgreb i voksnes selvbestemmelse er sidste mulighed, og forinden anvendes socialpædagogisk metode for at opnå borgerens frivillige medvirken til den nødvendige pleje og omsorg. Forvaltningen udvikler løbende socialpædagogiske metoder for at forebygge og minimere personalets brug af magt og indgreb i borgerens selvbestemmelsesret inden for rammerne af kommunens demensstrategi. Ligesom forvaltningen løbende giver konkret vejledning til plejepersonalet om reglerne for håndtering af borgere med komplekse problemstillinger, og som ikke ønsker hjælp, men hvor kommunen er forpligtet til at hjælpe om fornøden ved brug af magt efter servicelovens regler herom.

Endelig er det lovpligtigt, at der i forbindelse med magtanvendelse skal udfærdiges en socialpædagogisk handleplan – som skal kendes og følges af alle som varetager plejen af den pågældende. Den socialpædagogiske handleplan er udfærdiget med det formål at minimere og undgå magtanvendelse fremover. Det kan dog tage tid førend indsatsen virker således, at magtanvendelse helt undgås.

2. *Ældrerådet skal i forbindelse med den ny lovgivning om tvang i somatikken forespørge om forvaltningen har kendskab til, hvor langt man er i processen i forhold til oprettelsen af det statslige tvangsbehandlingsklagenævn, der omtales i beretningens side 12, og om man informere herom i forhold til borgerne.*

Ad 2) Det er staten ved Styrelsen for patientsikkerhed, som er myndighedsansvarlig inden for tvangsbehandlingsområdet – det er ikke en kommunal opgave. Så vidt vides, blev Tvangsbehandlingsnævnet oprettet i forlængelse af lovens (lov om tvangsbehandling ved somatisk sygdom hos varigt inhabile) ikrafttrædelse 1. januar 2018. Da det er læger og tandlæger, som har kompetencen til at beslutte/ordinere tvangsbehandling er det ligeledes lægen/tandlægen, som er forpligtet til at yde klagevejledning.

3. *Herudover skal Ældrerådet forespørge om man orienterer de pårørende om, hvilken adgang denne gruppe har til oplysninger i journalen hos det familiemedlem, der bor på plejehjem.*

Ad 3) Såfremt plejehjemsbeboeren er habil, er det et mellemværende mellem plejehjemsbeboeren og familien om og i hvilket omfang

plejehjemsbeboeren ønsker oplysninger fra sin journal udleveret til familiemedlemmer. Plejepersonalet giver alene oplysninger videre til familien, som plejehjemsbeboeren ønsker.

Såfremt plejehjemsbeboeren ikke er habil og har brug for hjælp til at varetage sine interesser - følger det af serviceloven, at kommunen er forpligtet til at inddrage pårørende i varetagelse af borgerens interesser, hvis borgeren har en varig nedsat psykisk funktionsevne og ikke aktivt modsætter sig, at familien inddrages. Såfremt fx en svært demensramt beboer, ikke har en værge, men har brug for, at der gives stedfortrædende samtykke til fx behandling af urinvejsinfektion, så er praksis, at der videregives de nødvendige oplysninger til det familiemedlem, som skal varetage opgaven (give samtykke på vegne af borgeren), dog kun såfremt borgeren ikke modsætter sig, og kun de oplysninger, som er nødvendige for at varetage netop denne opgave.

Såfremt man, som pårørende, har et mere generelt ønske om at få fuld adgang til borgerens journal kræves enten, at borgeren giver tilladelse mundtligt eller i form af en fuldmagt eller ved, at familiemedlemmet bliver beskikket som personlig værge for borgeren.